

Concept Verslag

Brainstorm

Alertheid en signalering van LVB in politieverhoor & op ZSM

Deelnemers:

- 10.2.e [redacted] (politie/ portefeuille Verhoor)
- 10.2.e [redacted] (Min J&V portefeuille LVB)
- 10.2.e [redacted] (politie/ ZSM Den Haag)
- 10.2.e [redacted] (ZSM Rotterdam)
- 10.2.e [redacted] (projectleider verbetertraject LVB ZSM Rotterdam per 1 maart)
- 10.2.e [redacted] (projectleider verbetertraject LVB ZSM Den Haag)
- 10.2.e [redacted] (Min J&V de portefeuille Verhoor)
- 10.2.e [redacted] (politie/ portefeuille Verhoor Kwetsbare Verdachten)
- 10.2.e [redacted] (projectleider verbetertraject LVB ZSM ZWB)
- 10.2.e [redacted] (politie Zeeland)
- 10.2.e [redacted] (NSCR)
- 10.2.e [redacted] (ZSM) verslag

Doel brainstormbijeenkomst

Op drie ZSM locaties, Zeeland-West-Brabant, Rotterdam en Den Haag, zijn we aan de slag om LVB beter te signaleren en onze aanpak (bejegening, aanpak, advies en afdoeningsbeslissing) beter op de mogelijkheden van LVB verdachten aan te passen.

Gelet op de belangrijke rol die de politie in het (sociaal)verhoor heeft, zouden we graag met elkaar in gesprek gaan om te bekijken of en wat mogelijk is om enerzijds de alertheid op LVB bij de politie te vergroten en om anderzijds te bekijken of we een eerste stap kunnen maken in het signaleren van LVB in het verhoor zodat (op termijn?) de bejegening daarop kan worden aangepast.

Bevindingen

De politie heeft geen apart beleid voor LVB. Dit valt voor de politie onder een breder scala van problemen bij verdachten: de Kwetsbare Verdachten. Hieronder vallen ook verdachten met psychiatrische problematiek, autisme, e.d.

We constateren dat politie en ZSM beter met elkaar kunnen en moeten samenwerken om de alertheid op LVB te vergroten en om LVB te signaleren. ZSM kan de politie helpen door:

- Hen voorafgaand aan het verhoor te informeren over LVB problematiek (De ZSM partners moeten zich realiseren dat als zij daarover informatie hebben, dit niet alleen van belang is voor het afstemmingsoverleg op ZSM maar dit ook gedeeld moet worden met de agenten die de verdachte gaan

verhoren ivm de bejegening en voor de kwaliteit van het verhoor). Actie de PL ZSM, 10.2.e en 10.2.e

- Vanuit ZSM contact op te nemen met de agenten die de verdachte hebben gehoord, als er vanuit ZSM vragen zijn over het (sociaal) verhoor. Hen daarover feedback te geven en daarbij goed te onderbouwen waarom het van belang is om op sommige antwoorden van de verdachte door te vragen. Toe te lichten waarom je dat wilt weten.

Bijvoorbeeld op het antwoord: *Ik weet niet hoeveel ik verdien. Ik heb een Wajong uitkering. Ik mag iets bijverdienen, dat is ongeveer één of tweehonderd euro. Meer dan dat krijg ik dus niet. Ik heb geen diploma's.*

Of op het antwoord: *Ik heb in het verleden hulp gehad vanuit Alevo, dit is gestopt omdat het allemaal goed ging. Ik heb getracht het te verlengen, maar dat ging niet. Halverwege vorig jaar is het gestopt.*

En goed door te vragen bij wat voor soort onderwijs iemand volgt: "Het gaat goed, ik ga drie dagen in de week naar school en twee dagen in de week heb ik stage. De stage heb ik bij Beto in Goes. Ik bouw daar displacees. Ik ga naar het Asteria-college in Middelburg."¹

- Het gesprek daarover aan te gaan vanuit ZSM draagt bij aan het besef en de alertheid binnen de politie waarom welke zaken in het sociaal verhoor van belang zijn. Zowel voor hen zelf (signalering LVB/ kwetsbaarheid als voor de afdoeningsbeslissing op ZSM) Actie de PL ZSM, Peter en Bertine
- De politie op ZSM doorzoekt politiestructuren om te achterhalen of er meer bekend is over een verdachte. Waarschijnlijk kan men nog meer en beter naar LVB signalen/ aanwijzingen zoeken. Daarbij is het ook van belang om, indien mogelijk, de wijkagent te bellen en hem/haar uit te vragen over de verdachte. Daar LVB-ers vaak op meerdere levensgebieden problemen en gedoe hebben is de kans groot dat een wijkagent over LVB verdachten meer informatie heeft (juist ook zachte informatie dat niet altijd in systemen wordt gemuteerd, zoals het gedrag dat iemand laat zien). Actie de PL ZSM, 10.2.e en 10.2.e
- Elke politie-eenheid /regio heeft een coördinator Verhoor Kwetsbare Verdachten (VKV). Het is goed als elke ZSM locatie contact met hem/haar zoekt om bovenstaande punten te bespreken en of te achterhalen waarin de samenwerking met elkaar versterkt kan worden. (Actie 10.2.e en 10.2.e om te namen aan de ZSM locaties door te geven)
- Indien men vanuit ZSM het vermoeden heeft dat er mogelijk sprake is van LVB bij een verdachte, is het goed als deze vermoedens worden besproken met de agenten/ hulpofficier en uit te leggen waarom ZSM dit wil weten. Actie de PL ZSM, 10.2.e en 10.2.e

De politie kan de alertheid op LVB vergroten en daarmee ZSM helpen door:

- De bewustwording bij de politie (doelgroep is in ieder geval de hulpofficieren en de agenten die verhoren afnemen) over de impact van licht verstandelijke beperking te vergroten. Hiervoor zijn verschillende (praktisch en laagdrempelig) middelen beschikbaar, zoals een VR-bril, voorlichting van een arts voor licht verstandelijk beperking, korte digitale testjes e.d. We hebben op de die ZSM locaties gezien dat de inzet van dergelijke middelen bijdraagt aan een grotere alertheid van medewerkers

¹ Het Asteria College te Middelburg is een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs, waar leerlingen van 12 tot 18 jaar uit de gehele provincie Zeeland onderwijs volgen. De doelgroep bestaat uit leerlingen met een gediagnosticeerde stoornis

op LVB en motivatie om daarmee rekening te willenhouden (bv in de bejegening van de verdachte/dader). Actie 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e.

- Hulppofficieren en andere betrokkenen uitnodigen voor de LVB Tour voor en door de strafrechtsketen: Wat is LVB, hoe herken je het, en wat betekent dit voor iemands functioneren? Maar vooral ook: hoe ga je hier vervolgens mee om? Aan de hand van films van jongeren met en zonder LVB, oefeningen en discussie met andere deelnemers, leer je LVB-kenmerken herkennen en hier op een passende manier aandacht voor te hebben. (actie 10.2.e om informatie, data en locatie, door te geven.) Actie uitnodigen: 10.2.e, 10.2.e en de PL LVB ZSM
- De politie gaat op drie locaties (Noord-Holland, Oost-Nederland en Den Haag) het vakmanschap verhoor verbeteren, door agenten daarin te coachen. Hierbij worden vakmensen als coach ingezet, die bij het verhoor aanwezig zijn en hen van feedback gaan voorzien. Zeker in Den Haag, waar ook op ZSM een LVB verbetertraject loopt, is het goed als daarover met elkaar afstemming plaatsvindt, om elkaar te versterken in de gewenste ontwikkeling (herkenning kwetsbaarheid/LVB en begrijpen belang van doorvragen e.d.). Actie 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e
- Indien er een vermoeden is van kwetsbaarheid/LVB, is het zinvol om dit verder (maar laagdrempelig) te onderzoeken. Dit kan op verschillende manieren:
 - Leesvaardigheid checken door te onderzoeken of iemand de folder "Rechten Verdachten" heeft kunnen lezen en begrepen.
 - Schrijfvaardigheid te checken door te vragen zijn/haar naam en een handtekening op te schrijven.
 - Te checken hoe vaardig de verdachte is in klok kijken, door aan hem/haar de tijd te vragen.
 - Goed door te vragen bij school/werk /uitkering en zorg/hulpverleningVoor ZSM is het van belang dat de betrokken agenten hun vermoedens en bevindingen aan hen (telefonisch) doorgeven. Dit kan aanleiding zijn om de vervolgingsbeslissing op ZSM uit te stellen in afwachting van reclasserings- of raadsadvies (afhankelijk van aard en omvang zaak zal verdachte in de vroeghulp worden bezocht en of worden heengezonden en een oproep voor advies krijgen).

Advocatuur speelt ook een belangrijke rol in (he)erkenning van LVB. Nu niet in bespreking meegenomen.

10.2.e plant in een juni een nieuw overleg in.